

Tekst 1

Ontmoeting tussen Odysseus en Nausicaa

- 139 Οἷη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε· τῇ γὰρ Ἀθήνη
 140 θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε καὶ ἐκ δέος εἶλετο γυίων.
 141 Στῆ δ' ἄντα σχομένη· ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς,
 142 ἢ γούνων λίσσοιτο λαβὼν εὐώπιδα κούρην,
 143 ἢ αὐτως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μελιχίοισι
 144 λίσσοιτ', εἰ δείξειε πόλιν καὶ εἵματα δοίη.
 145 Ὡς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
 146 λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μελιχίοισι,
 147 μὴ οἱ γούνα λαβόντι χολώσαιτο φρένα κούρη.
 148 Αὐτίκα μελίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον·
 149 “Γουνοῦμαί σε, ἄνασσα· θεὸς νύ τις ἢ βροτὸς ἐσσι;
 150 Εἰ μὲν τις θεὸς ἐσσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
 151 Ἄρτέμιδί σε ἐγὼ γε, Διὸς κούρη μέγαλοιο,
 152 εἶδός τε μέγεθός τε φυὴν τ' ἄγχιστα εἶσκω·
 153 εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν, τοὶ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
 154 τρισμακάρες μὲν σοί γε πατήρ καὶ πότνια μήτηρ,
 155 τρισμακάρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς
 156 αἰὲν εὐφροσύνησιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
 157 λευσσόντων τοιόνδε θάλος χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
 158 Κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων,
 159 ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἰκόνδ' ἀγάγηται.
 160 Οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἐγὼ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
 161 οὔτ' ἄνδρ' οὔτε γυναῖκα· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
 162 Δήλω δὴ ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
 163 φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα·
 164 ἦλθον γὰρ καὶ κεῖσε, πολὺς δέ μοι ἔσπετο λαὸς
 165 τὴν ὁδὸν ἧ δὴ μέλλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι.
 166 Ὡς δ' αὐτως καὶ κεῖνο ἰδὼν ἐτεθήπεα θυμῷ
 167 δὴν, ἐπεὶ οὐ πω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρου γαίης,

- 168 ὡς σέ, γύναι, ἄγαμαί τε τέθηπά τε δεϊδιά τ' αἰνῶς
 169 γούνων ἄψασθαι· χαλεπὸν δέ με πένθος ἰκάνει.
 170 Χθιζὸς ἐεικοστῷ φύγον ἤματι οἴνοπα πόντον·
 171 τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμ' ἐφόρει κραιπναί τε θύελλαι
 172 νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
 173 ὄφρα τί που καὶ τῆδε πάθω κακόν· οὐ γὰρ οἴω
 174 παύσεσθ', ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
 175 Ἄλλά, ἄνασσ', ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
 176 ἐς πρώτην ἰκόμην, τῶν δ' ἄλλων οὐ τινα οἶδα
 177 ἀνθρώπων, οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαίαν ἔχουσιν.
 178 Ἄστου δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
 179 εἴ τί που εἴλυμα σπείρων ἔχες ἐνθάδ' ἰοῦσα.
 180 Σοὶ δὲ θεοὶ τόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῆσι μενοινᾶς,
 181 ἄνδρα τε καὶ οἶκον καὶ ὁμοφροσύνην ὀπάσειαν
 182 ἐσθλήν· οὐ μὲν γὰρ τοῦ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον,
 183 ἢ ὄθ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
 184 ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσι,
 185 χάρματα δ' εὐμενέτησι· μάλιστα δέ τ' ἔκλυον αὐτοί.”
 186 Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος ἀντίον ἠΰδα·
 187 “Ἐεῖν', ἐπεὶ οὔτε κακῷ οὔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
 188 Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
 189 ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλησιν, ἐκάστω·
 190 καὶ που σοὶ τάδ' ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.”

Homerus, Odyssee 6.139-190

Aantekeningen

- regel 142* γούνων *genitivus meervoud van τὸ γόνυ*
 εὐῶπις met mooi gezicht
regel 143 en 146 ἀποσταδά op een afstand
regel 147 γούνα *accusativus meervoud van τὸ γόνυ*
regel 154 en 155 τρίσμακαρ driewerf gelukkig
regel 156 ἢ ἐϋφροσύνη vreugde
regel 157 τὸ θάλος loot
 εἰσοιχνέω binnengaan
regel 169 γούνων *genitivus meervoud van τὸ γόνυ*
regel 179 τὸ εἴλυμα omhulsel

regel 179

regel 181

regel 185

τὸ σπεῖρον doek

ἡ ὁμοφροσύνη eensgezindheid

εὐμενέτης welgezind

Tekst 2

Onderstaande tekst is afkomstig uit 'De Odyssee' van Drs. P.

- 1 Na enig rondzwalken
- 2 Weer een belevenis
- 3 O. krijgt dan ergens
- 4 Opnieuw vaste voet

- 5 Daar treedt een meisje, de
- 6 Strandlevenlievende
- 7 Mooie Nausikaä
- 8 Hem tegemoet

- 9 Zij is een koningskind
- 10 (Vader: Alkinoös
- 11 Moeder: Arete)
- 12 En heeft een idee

- 13 Bij de Phaiakes, een
- 14 Allergemoedelijkst
- 15 Volkje, mag alles
- 16 Dus neemt ze hem mee

- 17 'Welkom, o vreemdeling!'
- 18 O. is erkentelijk
- 19 Zonder een kans
- 20 Op beheksing of dood

- 21 Wordt onze vriend door het
- 22 Gastvrijheidslievende
- 23 Echtpaar gulhartig
- 24 Aan tafel genood

- 25 Een cordon-bleumenu
- 26 Smakelijk eten dus
- 27 En wie de hartslag
- 28 Aanzienlijk versnelt

- 29 Dat is de gast, die zijn
- 30 Adembenemende
- 31 Reisavonturen
- 32 Zeer kleurrijk vertelt

Tekst 3

Odysseus en Penelope

- 153 Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
 154 Εὐρυνόμη ταμίη λοῦσεν καὶ χρίσεν ἐλαίῳ,
 155 ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
 156 αὐτὰρ κακ κεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη
 157 μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· καδ δὲ κάρητος
 158 οὔλας ἦκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
 159 Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνήρ
 160 ἴδρις, δν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
 161 τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
 162 ὧς μὲν τῷ περιέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
 163 Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοίος·
 164 ἄψ δ' αὐτίς κατ' ἄρ' ἔζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη,
 165 ἀντίον ἦς ἀλόχου, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
 166 “Δαιμονίη, περὶ σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
 167 κῆρ ἀτέραμνον ἔθηκαν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες·
 168 οὐ μὲν κ' ἄλλη γ' ᾧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
 169 ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὅς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
 170 ἔλθοι ἐεικοστῷ ἔτει ἐς πατρίδα γαῖαν.
 171 Ἄλλ' ἄγε μοι, μαῖα, στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
 172 λέξομαι· ἦ γὰρ τῇ γε σιδήρεον ἐν φρεσὶν ἦτορ.”
 173 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 174 “Δαιμόνι', οὔτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι οὔτ' ἀθερίζω
 175 οὔτε λίνην ἄγαμαι, μάλα δ' εὖ οἶδ' οἶος ἔησθα
 176 ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
 177 Ἄλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος, Εὐρύκλεια,
 178 ἐκτὸς εὖσταθέος θαλάμου, τόν ῥ' αὐτὸς ἐποίει·
 179 ἔνθα οἱ ἐκθεῖσαι πυκινὸν λέχος ἐμβάλετ' εὐνήν,
 180 κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.”

- 181 Ὀς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 182 ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κεδνὰ ἰδυίαν·
 183 “ ὦ γύναι, ἦ μάλα τοῦτο ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
 184 Τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; Χαλεπὸν δέ κεν εἴη
 185 καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
 186 ῥηϊδίως ἐθέλων θεῖη ἄλλη ἐνὶ χώρῃ.”

Homerus, Odyssee 23.153-186

Aantekeningen

- regel 158 ὑακίνθινος hyacint-
 regel 160 ἴδρις kundig
 regel 166 περί + genitivus het meest van
 regel 167 ἀτέραμνος hard
 regel 174 μεγαλίζομαι zich groot wanen
 ἀθερίζω minachten
 regel 176 δολιχήρετμος met lange riemen
 regel 178 ἐϋσταθής stevig gebouwd

Tekst 4

De volgende passage is afkomstig uit het boek 'Odysseus' van de auteur Charivarius (1870-1946).

- 1 Zij gaat, en zet zich weiflend bij Odysseus neer;
- 2 Al heeft hij thans zijn vroegren vorm en kleeding weer,
- 3 Hij tracht vergeefs haar wankle geest tot zich te richten.
- 4 Telemachus dringt aan. Ten slotte moet zij zwichten.
- 5 “Maar”, zegt zij, “Eurycleia, zorg dat 's heren bed
- 6 Vanavond in een andre kamer wordt gezet.”
- 7 Odysseus kan zijn vreugde nauwlijks onderdrukken,
- 8 En zegt: “Probeer het niet. Het zou je niet gelukken;
- 9 Het voetstuk van het bed blijft staan zoals het stond,
- 10 Onwrikbaar vastgehecht, geworteld in den grond.”

Tekst 5

Odysseus heeft de Phaeaken verteld dat hij van de godin Circe aanwijzingen had gekregen om de onderwereld binnen te kunnen gaan en dat hij na zijn bezoek aan de onderwereld was teruggekeerd naar Circe. In onderstaande passage vertelt hij hoe Circe hem en zijn makkers na hun terugkeer vriendelijk onthaalde.

- 20 Ἡ δ' ἐν μέσσω σταῖσα μετηύδα δια θεάων·
 21 “Σχέτλιοι, οἱ ζῶοντες ὑπήλθετε δῶμ' Αἴδαο,
 22 δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
 23 Ἄλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμην καὶ πίνετε οἶνον
 24 αὔθι πανημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
 25 πλεύσεσθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν ἠδὲ ἕκαστα
 26 σημανέω, ἵνα μή τι κακορραφίη ἀλεγεινῆ
 27 ἢ ἀλὸς ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.”
 28 Ὡς ἔφαθ', ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
 29 Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
 30 ἦμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἠδύ.
 31 Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδου καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 32 οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός,
 33 ἠ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἐταίρων
 34 εἶσέ τε καὶ προσέλεκτο καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα·
 35 αὐτὰρ ἐγὼ τῆ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.

Homerus, Odyssee 12.20-35

Aantekeningen

- regel 20 Ἡ Hiermee wordt Circe bedoeld
 μεταυδάω spreken
 regel 21 σχέτλιος dapper
 ὑπέρχομαι binnengaan
 regel 22 δισθανέες (meervoud) tweemaal stervend
 ὅτε τ' terwijl
 regel 23 ἡ βρώμη voedsel
 regel 24 φαινομένηφι = φαινομένη
 regel 26 ἡ κακορραφίη overmoed
 regel 27 ἀλὸς Lees: ἐπὶ ἀλὸς
 ἀλγήσετε *coniunctivus aoristus*

- regel 28 ἡμῖν δ' αὐτ' ἐπεείθετο θυμὸς ἀγήνωρ en ons moedige hart
liet zich overhalen
- regel 31 ἐπὶ κνέφας ἦλθεν Lees: κνέφας ἐπήλθεν
- regel 33 χειρὸς bij de hand
ἀπονόσφιν + *genitivus* ver weg van
- regel 34 εἶσέ Vul aan: με
προσέλεκτο (zij) ging naast mij liggen